

(Fortsættelse 15):

KØBENHAVNS HOVEDBANEGÅRD

Den søndag, hvor jeg første gang ankom til landets hovedstad, har formentlig været hen mod slutningen af juni, hvor skoleferien lige var begyndt, og det skete i strålende solskin fra en høj blå sommerhimmel. Turen fra hovedbanegården og ud til mine morforældres hjem i Baggesensgade på Nørrebro, foregik derfor til fods. Man ville nemlig gerne have, at jeg skulle få et indtryk af byen denne solbeskinnede dag. Onkel Thorkild bar min medbragte kuffert, mens Dennis og jeg gik ved siden af hinanden og forsøgte at komme i snak med hinanden, i begyndelsen lidt benovede over gensynet. Det blev dog kun til lidt spredte og usammenhængende bemærkninger. Morfar og mormor travede bagefter, så godt de kunne, og ind imellem måtte vi andre enten sagtne farten eller stoppe op, for at de ikke skulle sakke for meget bagud for os andre. Morfar var jo 68 år og mormor 53 år på det tidspunkt. Men alle ville gerne delagtiggøre mig i storbyens lyksaligheder: Dér, lige over for hovedbanegården, var jo TIVOLI, forlystelsesparken, hvor - det sagde Dennis - vi senere i ferien skulle aflægge besøg. Høje og hvinende stemmer hørtes fra, hvad jeg senere skulle erfare, var Rutschebanen.

Og hvilken imponerende hovedindgang var der ikke dengang til den have, som det meste af landets befolkning og dets udenlandske turister så som et af formålene med at besøge København! Den berømte restaurant Wivex på den ene side og Apollo Teatret og Industri-bygningen på den anden side. Navnet Wivex kendte jeg jo fra radioens transmissioner af middagskoncerter, som i mange tilfælde netop kom fra dette særprægede sted midt i storbyen.

AXELBORG

På den modsatte side af Vesterbrogade, lige overfor Tivoli, lå også dengang det store bygningskompleks, "Axelborg", opkaldt efter den borg ved byen Havn, som biskop Absalon anlagde år 1167, og på modsatte side af Axeltorv, lå forlystelsesetablisementet "National-Scala", hvorfra der lejlighedsvis også blev transmitteret middagskoncerter i radioen, og som min mor gerne lyttede til. Noget af det første, jeg lagde mærke til, var de såkaldte lyskurve, der hængte højt oppe over gaden, og som med deres skiftevis røde, gule og grønne lysfelt dirigerede trafikken. Sådanne lyskurve havde jeg ikke set hverken i Nakskov eller Nykøbing på den tid. At der ikke fandtes lyskurve skyldtes formentlig, at der ikke var særlig mange biler i gaderne på den tid. Det store bil-boom i Danmark kom først i slutningen af 1950'erne og især i 1960'erne, da velstanden for alvor begyndte at gøre sig gældende.

Fra Palads Teatret passerede vi broen over jernbanegraven over for Shell-huset, som senere, under den tyske besættelse af Danmark 1940-45, skulle blive beslaglagt og anvendt som hovedkvarter for Gestapo i København. Huset

udbød ikke dengang nogen særlig interesse, ud over at det var meget højt og kolosagtigt. Ad Kampmannsgade spadserede vi videre langs Vester- og Nørre Søgade ved Skt.Jørgens Sø, hvor vi drejede af ved Gyldenløves-gade og passerede den hvide eventyragtige restaurant "Søpavillonen", hvis haveside vender ud mod Peblingsøen. Vi drejede af ved Peblinge Dossering og gik langs med søen, indtil vi nåede Baggesensgade, hvis sydlige ende støder ud mod søen. Lige på det sted lå og ligger der en bådplads, hvor man udlejer robåde, kanoer og vandcykler. Ude på søen kunne man da også se adskil-lige af disse bemandede fritidsfartøjer, som mange københavnere, og formentlig også en del turister, dengang som nu fandt, var en både fornøjelig og sund adspredelse på en så dejlig sommersøndag, som det var, den dag, jeg første gang kom til København.

Da vi havde passeret Vesterbrogade ad fodgængerovergangen ved Bernstorffsgade og Vesterbrogade og var kommet over foran Axelborg, lød der pludselig nogle meget høje og tunge klokkeslag, meget højere og anderledes end nogen kirkeklokke, jeg før havde hørt. Det var ikke muligt for mig at se, hvor lyden kom fra, for Rådhuset og Rådhusårnet var ikke synligt fra den synsvinkel, hvor jeg befandt mig, men Dennis forklarede straks, at det var klokkerne på Københavns Rådhus, der slog timeslag. En lyd, man aldrig glemmer, når man først har hørt den én gang, så speciel fore-kommer den at være.

PALADSTEATRET

Snart passerede vi Palads Teatret, som jeg tidligere har omtalt, men som jeg nu så for første gang i mit liv, men uden at vide, at det var en kæmpe stor biograf. Den imponerende bygning svarede virkelig til sit navn af palads, men tiden var ikke til at fordybe sig nærmere i, hvad der foregik bag dens store facader, hvoraf jeg tilmed kun så den side, der vender ud mod banegraven, og som jeg senere skulle erfare var biografens udgangsside.

Men jeg var naturligvis så utålmodig og anspændt, at indtrykket af omgivelserne ikke rigtig trængte ind i mit benovede og lettere forvirrede sind. Desuden var jeg allermost interesseret i at se, hvordan Baggesensgade så ud, og ejendommen og lejligheden, hvor morfar, mormor og Dennis boede. Jeg havde ikke på forhånd nogen som helst viden eller anelse om, hverken kvarteret eller lokaliteterne, som mine morforældre og Dennis til daglig boede og færdedes i. Den slags fortalte de voksne i reglen ikke til børn, idet man vel gik ud fra at det ikke havde interesse, rent bortset fra, at børn almindeligvis ikke forstod sig på den slags. Børnene selv fortalte det normalt heller ikke til hinanden, for det var helt andre ting, der optog interessen og opmærksomheden i barnets endnu lille perspektiv.

Hele min interesse var fokuseret på, om stedet og lokaliteterne, hvor mine morforældre og fætter Dennis boede og havde deres daglige liv, svarede til

mine vage barnlige forestillinger om storbyens glans og herlighed, som jeg havde hørt så meget om på forhånd i flere år. Disse forestillinger havde for mit indre blik fremmanet en storby med høje bygninger, store, brede gader og fortove, og en tæt og travl trafik af biler, cykler og fodgængere, efter mørkets frembrud strålende oplyste forretninger og neonskilte på facader og tage. Men foreløbig måtte jeg nøjes med at se København i sollys og relativt fredsommeligt og stille søndagsstemning.

BIOGRAFER, BIOGRAFER OG ATTER BIOGRAFER!

Men det var ulige mere spændende for mig, at se den indre by med Gammeltorv med det berømte Caritas-springvand, og Nytorv med Domhuset og byens høje huse og gamle bygninger, dens torve, gader og stræder, der lod én ane de forgangne tider. Og naturligvis kiggede jeg ikke mindst langt efter biograferne, når vi var i nærheden af en af disse for mig så tillokkende "Aladdin-huler", og det gjorde vi tit, for dem var der rigtig mange af i København dengang. På turen fra Gammeltorv og hen til Jorcks Passage var vi forresten kommet forbi en af dem, nemlig "Alexandra-Teatret", Nygade 3, som havde ligget her siden 1924. Men mormor havde travlt, så vi kunne ikke afse tid til at kigge nærmere på biografens udstillingsbilleder, hvad jeg ellers plejede gerne at ville.

Men på det tidspunkt havde jeg endnu ikke haft lejlighed til at komme indenfor i nogen af de københavnske biografer, ikke engang i den gamle hæderkronede "Nørrebro Biografteater", der lå omme på Nørrebrogade, kun cirka 5-6 minutters gang fra, hvor mine morforældre boede i Baggesensgade. Mormor, som først omkring dette tidspunkt fik sine hårdt tiltrængte første par briller, blev ellers en flittig biografgænger resten af sit liv. Men morfar syntes ikke om, at man skulle spille tid og penge på den slags "løgn og bedrag", som film efter hans mening var udtryk for. Desuden var pengene små dengang, i al fald i min familie, og så var det forresten en herlig sommer, og den brugte man ikke til at bure sig inde i biografsalenes mørke, nej, pengene blev sparet til den årlige tur i "TIVOLI", Der vankede der til gengæld ture i nogle af de mest populære forlystelser, som en rask dreng holdt af: Rutschebanen, Spøgelsestoget, Radiobilerne, og til nød Pariserhjulet og sejlture i Den blå Grotte. Og oveni fik vi hver en stor isvaffel og måske en slikkepind, og - som kronen på dagen - en stor og flot Tivoli-ballon, som, hvis man ellers var heldig nok med at transportere den hel og uskadt hjem, om natten hang stolt og stramskindet at se til oppe under loftet over éns seng, og var det sidste man havde øje for, inden søvnen overvældede den trætte krop. Ballonen var også det første øjnene søgte, når man vågnede næste morgen, men da lå den som regel lille og krympet på puden eller dynen ved siden af én, hver gang til lige stor skuffelse og ærgrelse for os børn. Men alt sammen noget, som jeg allerede havde oplevet for nogle dage siden.

Det blev imidlertid hurtigt glemt til fordel for nye og spændende oplevelser, som for eksempel en tur i en af de lejede robåde på Peblingesøen. Dengang som nu, lå bådudlejningen lige ud for den sydlige ende af Baggesensgade, så der var ikke langt at gå for min fætter og mig, når vi havde fået penge til at tage os en rotur på søerne. Eller når vi, som tidligere nævnt, ville ned for at bade i søens børnebassin.

KØBENHAVNS ZOOLOGISKE HAVE

Der blev dog også både råd og tid til et besøg i Københavns zoologiske Have på Valby Bakke, og det var bestemt også noget af en oplevelse, måske især for en provinsdreng som mig, der 'kun' havde set vilde dyr i omrejsende cirkus. Der var dog særlig to dyrearter, som interesserede mig, og det var elefanter og aber. De førstnævnte fordi de indgød mig tillid og ro, og de sidste på grund af deres relativt store og i en vis forstand skræmmende lighed med os mennesker. Interessen for aberne, særlig bavianerne, var jeg ikke ene om, hvilket den store mængde publikum foran abegrotten var et tydeligt bevis på. Bavianerne eksponerede deres sexlyst og sexliv fuldstændig åbenlyst og ugenert overfor publikum, så ugenert, at dydige forældre skyndte sig at genne deres børn bort, når aberne parrede sig, hvilket jævnlige skete.

Men morsomt var det at fodre bavianerne med jordnødder med skal på, som de var eksperter i at afskalle med deres fortænder, så de kunne gnaske nøddekerne, på engelsk peanuts, i sig med tydeligvis stort velbehag. Den fornøjelse er imidlertid forlængst frataget aberne såvel som publikum, idet fodring af dyrene på et tidspunkt blev totalt forbudt. Til gengæld er saltede peanuts blevet et yndet tilbehør til drinks, en skik, som danskerne som så meget andet har overtaget efter amerikansk mønster.

HJEMREJSE

Men selv om dagene ind imellem kunne forekomme lange og uden ende og man syntes at ferien varede næsten en evighed, så kom uvægerligt den dag og det tidspunkt, hvor der måtte tages afsked. Men jeg husker ikke længere, hvor mange uger af sommerferien, jeg tilbragte hos mine morforældre i København, men året før, i 1937, var skole-sommerferien netop blevet forlænget til at vare i 7 uger, i al fald for de københavnske skoleelever. Hvor længe den varede for provinskoleelevernes vedkommende dengang, kan jeg desværre ikke erindre, men antagelig omkring 5-6 uger på det tidspunkt, og jeg tilbragte formentlig fire af disse uger i København.

Dagen for min hjemrejse nærmede sig efterhånden, og selvom jeg holdt meget af mine morforældre og min fætter Dennis, så hændte det dog lejlighedsvis at jeg længtes hjem til mine forældre og mine to små brødre, Benny og Bent, i Nakskov.

Den sidste aften, hvor pufsengen blev slået op og redt inde i stuen, kom da uvægerligt også, og det blev sent før vi gik til ro og faldt i søvn, for mit vedkommende, fordi der meldte sig en vis spænding og nervøsitet hos mig ved udsigten til den lange hjemrejse med bumletoget. Det var derfor en noget trættende mig, der vågnede tidligt næste morgen og fik vasket sig nødtørftigt, og som næsten ikke kunne spise nogen morgenmad, fordi jeg var bange for at komme for sent til toget. Aftenen før havde mormor pakket min kuffert, kun min pyjamas og en nysmurt madpakke manglede at blive lagt i den, inden den blev lukket og låst og jeg fik nøglen med mig i bukselommen.

Kort efter kom min morbror Thorkild, som havde tilbudt at hjælpe sine forældre med at få mig af sted til det rigtige klokkeslæt. Denne gang tog vi alle, mormor, morfar, Dennis, Thorkild og jeg, sporgvognen ind til Hovedbanegården, hvor vi ankom i god tid og derfor ikke behøvede at have travlt med at finde den rigtige perronnedgang og toget til Gedser med stop i bl.a. Nykøbing Falster, hvor jeg jo skulle skifte over til Lollands-banen, mere præcist til det lokaltog, der kørte til Nakskov.

Men ved sådanne lejligheder har jeg altid følt en anspændt nervøsitet og en vis angst for dels at komme for sent, og dels for ikke at komme med det rigtige tog. Denne følelse har intet med logik og fornuft at gøre, men er en fuldstændig irrationel og i grunden unødvendig og ikke mindst ubehagelig tilstand, som det alle dage har været umuligt for mig at undertrykke, endsige kontrollere. Panikken griber mig uvægerligt og påvirker både psyke og krop, men jeg forsøger af al magt og evne at lade som ingenting over for omgivelserne, hvilket dog sjældent lykkes. Roen falder faktisk først over mig, når jeg har nået mit bestemmelsessted og er vel tilbage i de gammelkendte omgivelser.

Sådan var det også på dagen for min første afrejse fra København efter sommerferien hos mine morforældre. Jeg kunne ingenting spise eller drikke ved morgenbordet, men skulle alligevel flere gange løbe ned ad alle trapperne for at tisse. Derimod skulle jeg ikke som sædvanligt på wc, for min krop reagerede, som altid ved den slags lejligheder, med at holde på afføringen, og jeg kom derfor i reglen først på toilettet sent på dagen eller ofte først næste dag.

Men anført af Thorkild og Dennis fandt vi snart den rigtige perron, hvor toget afgik fra, som jeg skulle med. Men min nervøsitet og angst for at toget skulle køre uden mig blev imidlertid ikke mindre af, at damplokomotivet stod og prustede og lukkede damp ud, så efter en hurtig afsked med mormor og morfar fulgte Thorkild og Dennis mig op i en af togets kupeer, hvor de fandt en ledig siddeplads til mig. Det var nu ikke vanskeligt, for der var kun et par andre børn og voksne, som skulle med toget. Thorkild åbnede kupevinduet ud mod perronen, hvor mormor og morfar stod og kiggede op på os, men nu blev jeg grebet af nervøsitet for, om Thorkild og Dennis kunne nå at komme af toget,

inden det begyndte at køre. Derfor sagde jeg til dem, at de hellere måtte skynde sig af, hvilket dog kun fik Thorkild til at smile beroligende til mig, idet han purrede op i mit hår og sagde: - "Farvel, knægt! Hils din mor og far og dine to små brødre!" Jeg følte mig trykket af situationen og så forlegent på Dennis, som uden et ord rakte mig hånden til afsked. Han syntes heller ikke glad ved, at jeg nu skulle rejse efter alle de rare og fornøjelige dage, vi havde tilbragt sammen i løbet af de sidste fire uger. Men afsked skulle der jo tages, og snart efter stod han og Thorkild ude på perronen sammen med morfar og mormor, mens jeg stak hovedet ud ad kupevinduet og utålmodigt ventede på fløjtesignalet til togets afgang.

Min kære onkel Thorkild, som altid var parat til at hjælpe sin familie, når og hvor han kunne. Fotoet er formentlig fra ca. 1939-40. Han havde i lighed med sin søster Lilly boet i København i en del år, inden den øvrige familie flyttede dertil. Han var en forholdsvis høj, slank og mørkhåret mand med såkaldte "sovekammerøjne" og dertil næsten altid i godt humør, hvilket alt i alt bevirkede, at visse unge damer havde svært ved at modstå ham og hans erotiske udstråling. Han var i øvrigt heller ingen asket i den retning. – Privatfoto ca. 1939-40: Tilhører Harry Rasmussen.

Ventetiden forekom mig uendelig lang, hvilket måske også var tilfældet for min kære familie ude på perronen, for de kiggede snart til den ene side, hvor uret på perronen var, og snart til den anden side, for at se, hvor togføreren var henne og hvad han foretog sig, og om han eventuelt allerede havde fløjten fremme, klar til at give signal til afgang. Imens hørtes den tunge, dunkende lyd fra lokomotivet, som var delvis skjult af ud-sivende tæt damp, som om lokomotivet fnøs af ivrighed efter at sætte igang. Det lød som om det talte sekunderne til afgang, og jeg følte det, som om lyden forenede sig med min egen blanding af bedrøvelighed og utålmodighed efter at komme af sted.

Endelig lød togførerens gennemtrængende fløjtesignal til afgang, som straks blev besvaret og bekræftet af lokomotivets dampfløjte. Så lød der en hvæsende lyd af damp, der bliver lukket ud, og derefter gav det et ryk i togstammen, da lokomotivet langsomt satte sig i bevægelse. Morfar, mormor, Dennis og Thorkild stod på perronen og vinkede farvel til mig, og jeg vinkede farvel til dem fra det åbentstående kupevindue. Toget satte farten lidt op og kørte ud på jern-baneterrænet bag ved banegår-den, hvor det snart efter ikke længere var muligt at se min vinkende familie, lige som de naturligvis heller ikke længere kunne se mig. Hjemrejsen var nu for alvor begyndt.

En underlig tom følelse greb mig og jeg havde en klump i halsen, da jeg satte mig ned på det hårde træsæde, hvor min kuffert lå ved siden af mig. Det var ikke langt fra, at jeg ville være begyndt at græde over afskeden med nogle mennesker, der betød meget for mig. Desuden vidste jeg ikke, hvornår jeg fik dem at se igen. Men det lykkedes mig at bekæmpe tårerne, mest fordi jeg ikke ville have, at de andre passagerer i kupeen skulle se, hvad for en tøs dreng, jeg i virkeligheden var i den slags og lignende situationer.

For at aflede tankerne, lænede jeg panden op mod vinduesruden og forsøgte at interessere mig for, hvad der var at se udenfor, men tankerne ville ikke slippe de mennesker, jeg lige havde måttet forlade. Med udsigt til den omkring 5 timer lange rejse, jeg havde foran mig, fik jeg følelsen af at være fortabt og helt alene i den store verden mellem København og lille Nakskov. Det varede jo omkring et kvarter eller tyve minutter, før toget kom uden for selve København, hvilket først skete efter at Valby Station var passeret. Derefter var der mere eller mindre åbent land med marker og bondegårde mellem hver af de småstationer, som toget gjorde holdt ved undervejs, stort set som det skete på turen ind til København. Dengang kunne jeg naturligvis end ikke ane, hvilken betydning nogle af de stationsnavne, toget passerede undervejs, senere i livet skulle få for mig. Det var stationsnavne og -byer som Valby, Glostrup, Taastrup og Hedehusene, som slet intet sagde mig på det tidspunkt, og som jeg kun læste på skiltene, fordi toget gjorde holdt ved de nævnte stationer.

Dengang vidste jeg endnu ikke, at stationerne Valby, Glostrup, Taastrup og Hedehusene var de allerførste jernbanestationer i Danmark, nemlig på banestrækningen mellem København og Roskilde, som var blevet indviet og åbnet den 27. juni 1847.

Langt om længe nåede toget endelig Vordingborg og Masnedø, hvorfra turen fortsatte over Storstrømsbroen til Orehoved på Falster-kysten, og derfra videre til Nykøbing Falster. Her skulle jeg skifte til det lokaltog på Lollands-banen, som kørte til Nakskov og undervejs blandt andet gjorde holdt i Maribo og Sakskøbing, som jeg jo kendte fra tidligere besøg. Jeg kunne ikke komme hurtigt nok af i Nykøbing, for jeg var grebet af ængstelse for, om jeg nu også kunne finde og nå det rigtige tog, inden det kørte fra stationen. Det var

allerførste gang i mit da 9-årige liv, at jeg rejste alene med toget, og min nervøsitet var derfor meget stor, mens jeg lidt forvildet for fra det ene sted til det andet, for at finde den perron, hvor lokaltoget holdt.

Her ses på en solrig dag i august 2006 det 26 meter høje vartegn for Vordingborg, Gåsetårnet, som er Danmarks bedst bevarede middelaldertårn. Det er sammen med de bevarede dele af slottets ringmur resterne af Vordingborg Slot, som kong Valdemar Atterdag lod opføre i 1600-tallet. Personerne på billedet er fra venstre: Mig, Harry Rasmussen, og Hanne og Kaj Grye Pedersen. Fotograferet af Birgit Bennedbæk. – Privatfoto: © 2006 Harry Rasmussen.

Der var det måske lidt ejendommelige ved mig som barn, at jeg ikke kunne lide at dumme mig, det forbød min stolthed, og desuden var jeg en smule sky over for fremmede, så derfor kunne jeg ikke lide at spørge nogen om vej. Til sidst lykkedes det mig da også ved egen hjælp at finde lokaltoget til Nakskov, som jeg forpustet og med dunkende hjerte steg op i og fandt mig en siddeplads i en næsten tom kupé. Imidlertid viste der sig faktisk at være god tid til togets afgang, og da der var lummert inde i vognen, åbnede jeg derfor kupevinduet på klem, så der kunne komme en smule friskere luft ind.

For at få tiden til at gå, tog jeg mod til mig og åbnede den pakke smørrebrød, som mormor havde givet mig med på turen. Det var dog ikke sulten, der plagede mig mest, så da jeg i det samme hørte avis- og sliksælgeren ude på perronen råbe. "Aviser, ugeblade, is og chokola-a-a-a-ade", skyndte jeg mig at åbne kupevinduet helt og stille mig op på overkanten af afskærmningen omkring varmeapparatet forneden ved gulvpanelet, så jeg kunne stikke hovedet ud og kalde på ham og bede om en ispind. Den kostede 25 øre, som

jeg rakte ham med den ene hånd, mens jeg tog imod ispinden med den anden hånd. Den kolde og velmagende vaniljeis smagte som sædvaligt godt og virkede samtidig beroligende på mit nervøse sind.

Kort efter blev der fløjtet afgang og toget satte sig i bevægelse og snart tøffede det efter bedste evne af sted med sin karakteristiske og velkendte dum-da-da-dum lyd, der som tidligere sagt fremkom, når toghjulene kørte over jernbaneskinnernes sammenføjninger. Da toget langt om længe, og efter at have gjort holdt ved alle stationer undervejs, nåede Avnede, som var sidste station før Nakskov, begyndte mit hjerte at hamre på grund af forventningen om gensynet med mine forældre og mine to små brødre.

Jeg åbnede derfor kupevinduet og stak forsigtigt hovedet lidt ud, for at spejle efter min hjembys endnu knapt så velkendte togstation, som jeg da også snart fik øje på, og jeg kunne også se nogle få mennesker på perronen. Så skyndte jeg mig at lukke kupevinduet, hanke op i kufferten og gå ud på den åbne forperron, for at være klar til at stige af, så snart toget holdt ved stationen.

UDE GODT, MEN HJEMME BEDST

De mennesker, jeg havde set fra kupevinduet, viste sig at være mine forældre og mine to små brødre, og gensynsglæden var stor hos alle, om end en vis forlegenhed over at vise sine følelser gjorde sig gældende hos både mine forældre og mig. Der var ikke noget med omfavnelser og slet ikke kys, man nøjedes med at sige "go'dav" og måske samtidig give hinanden hånden, dog ikke altid. Min herligt rundhovede bulderbasse til lillebror, 3-årige Benny, gav derimod uforbeholdent udtryk for sin glæde over at se mig, og han smilte derfor over hele hovedet og rakte ud efter mig, hvorfor jeg da også gav ham et efter omstændighederne varmt knus. Det samme gjaldt lille Bent, som dog kun var godt et år og fire måneder på det tidspunkt, og som mor derfor bar på armen.

Mine forældre var spadseret den lange vej fra Rosnæs til stationen, idet mor havde Bent i barnevogn og far for det meste bar Benny, som jo dengang kun var godt tre år. Det tog omkring tre kvarter for familien og mig at gå den cirka 2 km lange strækning, men glad var jeg, da jeg fik øje på det hus, vi nu boede i, efter at vi for godt et år siden var flyttet fra Tillitse til Nakskov. Bortset fra, at alt føltes småt på baggrund af store København, så var alting stort set alligevel, som det havde været, da jeg rejste på ferie, så derfor følte jeg mig efter et par dages forløb godt tilpas ved at være hjemme i de kendte omgivelser igen.

Men at være hjemme igen betød for mit vedkommende også at skolegangen skulle genoptages, og jeg var ikke specielt interesseret i de fag, man kunne lære i skolen, men havde heller ikke så meget at indvende imod disse, men fulgte bare med, så godt jeg kunne, som så mange andre skolebørn havde gjort både før og efter mig. Karakteristisk nok, så husker jeg praktisk talt intet fra mine to års skolegang på Tårsvejens Skole i Nakskov, hvilket faktisk er lidt

beskæmmende. Normalt har jeg ellers en god hukommelse, men naturligvis især for de ting, der har interesseret og optaget mig.

For mors vedkommende gik dagene fortsat med at passe de to barylere, Benny og Bent, og sørge for min skolemadpakke og for, at jeg kom rettidigt i skole om morgenen og se efter mig, når jeg kom hjem om eftermiddagen. Desuden skulle hun jo lave mad og vaske tøj og hvad der ellers hører til en almindelig husholdnings hverdag.

Her ses det stykke have, som tilhørte mine forældres lejemål, mens vi boede på Rosnæs fra 1. april 1937 til 1. april 1939. Far var haveelsker, som forstod at gøre et stykke jord både nyttigt og smukt. Han dyrkede mange slags grøntsager og flere frugtbuske, ligesom der også var et stykke prydhave med forskellige slags blomster. Billedet her er dog fra sommeren 2001. Imellem træerne og buskene i baggrunden ses en lille del af havnebassinet og derover St. Nikolai Kirkes tårn og spir. – Privatfoto: © 2001 Harry Rasmussen.

Far var som altid travlt beskæftiget med sit arbejde på værftet, som han var blevet endog meget glad for, og som gav ham en lidt større indtægt end arbejdet ved landbruget. Desuden var det ikke så slidsomt som dette, så han havde kræfter tilovers, også efter fyraften. Ydermere betød arbejdet på værftet en fast ugeløn, og det var naturligvis en vældig fordel i forhold til det løsarbejde, far tidligere i reglen havde måttet nøjes med. I sin fritid om foråret, sommeren og efteråret havde han nok at gøre med at passe det stykke have, der hørte til lejemålet, og som lå på den anden side af vejen, omtrent lige overfor huset, vi boede i. Der dyrkede han foruden et blomsterbed også alle slags urter, grøntsager og bærbuske, som f.eks. persille, dild, kartofler, gulerødder, ærter, selleri, tomater, jordbær, hindbær, solbær og ribs, som alt

sammen kom vores husholdning til gode og som sparede på den i forvejen anspændte økonomi.

Uden at tænke nærmere over det, gled jeg lige så stille og roligt ind i den vante hverdag hjemme, og i fritiden efter skoletiden, som strakte sig fra kl. 8-14, syslede jeg med mine fritidsinteresser. Sidstnævnte bestod hovedsageligt i at ønskedrømme om, at barndomstiden snart ville være ovre, så man kunne komme til at leve 'rigtigt'. For det forekom mig, at der var lagt så mange begrænsninger på det at være barn, at det ligesom spærrede én inde i et bur af formaninger, pligter og restriktioner. Mit første besøg i hovedstaden havde desuden overbevist mig om, at der lå en mere interessant, spændende og tillokkende verden udenfor provinsbyens trods alt snævre grænser og muligheder.

(Fortsættes i afsnit 16)